

ש: מה שמך בבקשה, ותפקידך?

ת: גיורא לב. מג"ד 264 בחס' 421.

ש: ספר לנו על הגדוד שלך מאז שיצאת למלחמה, רמת האימון שלך,

רמת האנשים, האימונים שעשית אתו בתקופה האחרונה.

ת: הגדוד הוקם במחצית 72 ע"י גדוד מילואים והורכב מ-3 פלוגות

טנקים כולם בוגרי מלחמת ההתשה פחות או יותר, הצוותים האורגניים

מהצבא הסדיר, ז"א רוב הטנקיסטים הכירו אחד את השני מקודם

והשתדלנו גם לבנות אוחז מחלקות ופלוגות אורגניות מההתשה.

ז"א חברה שהשתחררו בסביבות 80-71, טנקיסטים מקצועיים, פלוגת

חרמ"ש, פלוגה מבוגרת שלחמה במסגרת גדוד 79 במלחמת 6 הימים.

בחורים בגיל 33-34 והטנקיסטים 22-23. חרמ"ש - זחל"מים

ופלוגות מפקדה - פלוגה מלאה וטובה - הגדוד מנה 39 צוות בזמן

הקמתו והספיק להתארמן הרבה מאוד לפני המלחמה גם אימוני הקמה

גם אימון חטיבה עבר גם תרגיל אוגדתי 3 חדשים לפני המלחמה היינו

עם גדוד נוסף, יחסית בשביל גדוד שריון זה גדוד שהתאמן הרבה

יותר מכל גדוד אחר.

ש: אתה היית באזור סיני? ממה?

ת: כן. שרתי בסיני במלחמת ההתשה. מה שכן הכרתי טוב יותר את הגזרה

הצפונית מאשר את המרכזית שבה יצא לי להלחם במלחמה. צירים עיקריים

דברים כאלה הכרתי, את נושא המעוזים הכרתי.

ש: האם הכרת תכנונים הגנתיים בסיני של

ת: הכרתי תכנונים הגנתיים לא את האחרון, את התכנונים בזמן שהייתי מ"פ.

את התכנון של שנת 70-71 הכרתי אבל את התכנונים האחרונים הכרתי

מפ"מ כשהייתי חניך.

ש: במסגרת החטיבה שהיית שייך אליה, האם עשיתם איזה שהם סיורים בשטח

להכרת הגזרה או לה

ת: עשינו סיור אחרון בזמן שגורודיש היה מפקד האוגדה בערך חודשיים

שלושה לפני המלחמה היה תכנון של צליחה בדאר-סואר אז אצ ביום ששי

יצאנו דווקא למצמד אותו מקום שצ'לחננו דבר שדווקא הופ'יל מאד, היה שם פורום מג"דים ומעלה ושרצנו שם איזה יום שלם להכיר את הגזרה, בתכנונים להגנה לא עסקנו. עסקנו בתכנונים לצליחה.

ש: בתכנונים לצליחה עומדים בנקודות הצפית וצופים לצד שני?

ת: לא, מה שעשינו כשטח עצמו היה ככה, התכנון היה ברמת מח"טים ומעלה, לאשור תכניות המח"טים לקחו את המג"דים עמם, לאשור תכניות בפני מפקד האוגדה. עברנו על ציר מאגר, זו דרך הגישה של גשר גלילים שהיה מחוכנן בזמנו - עברנו על צירי גישה במרחק של בערך מ-5 ק"מ לפני התעלה עד התעלה, עברנו בפורטוסטים על מה שמעבר לתעלה וכתצפית ראינו את המטרות הראשונות.

ש: אבל תכנון של קרב הגנה עם סיור בשטח לצורך הגנה לא עשיתם?

ת: אף פעם.

ש: תאר לנו את המהלכים של הגדוש שלך - ארגון, גיוס האנשים ועד גמר הירידה

לסיני. אני מבין שהס'ינוי שלך כמג"ד הוא מינוי חרום.

ת: המינוי שלי היה מינוי חרום, אני הייתי איש תח"ש - תורת חש"ן ובמינוי

משנה מג"ד. קראו לי ב-8.00 יום שבת - 6/10. ביום ששי קבלתי התראה

מהסמח"ט שיש כוננות ובמקביל צלצלתי למ"פ ולקציני המטה בגדוד ורמזתי להם

בסלפון שאני מבקש מהם ביום כפור להשאר בבית ובק"א אח"כ נודע לי שגם

מהחטיבה עשו את זה א.ז"א שכל אחד קבל שני טלפונים, זה גם זרז אח"כ

מסתבר את כל העסק. בערך ב-10 00 הגעתי לשדה תימן, שם הימ"ח שלנו

היה אמור להיות והתחלנו להפעיל קריאות טלפוניות ז.א. עד 10.00 לא היה לי

שום גיוס. בערך בשעה 10.00 הגעתי לשדה תימן אז החלטתי קודם כל לקרוא למ"פ

לא להמתין לאשורים של הצבא ואחרי איזו שעה 11.00 או 12.00 העסק התחיל לרוץ.

ש: מי זה החליט לקרוא למ"פ?

ת: המח"ט,

ש: ב-10.00 לא היה לכם עוד אשור לגיוס?

ת: כמה שאני זוכר כשאני הגעתי לשדה תימן עוד לא הגיע אף אחד ולא נקרא אז אף

מ"פ אז החלטנו, המח"ט הגיע, הוא גר בבאר-שבע, קפץ לשדה תימן, החלטנו

לקרוא למ"פ ולהתחיל לבגלל את העסק ואני מעריך שתוך שעה אולי עוד לפני 12.00

התחיל לרוץ כל העסק, הגדוד שלי היה אמור להצטייד על סנקים שנמצאים בשדה תימן.

ש: איפה הסנקים שלך בד"כ?

ת: לחס' 421 לא היו סנקים בכלל, היא הייתה חטיבה של צוותים שהייתה צריכה לקבל במסגרת כוננות כללית למשך סנקים במקורות שונים בבית ספר לשריון, בשבטה, בכמ"כ, בסדנא גייסית, כך היינו תלויים.

ש: זה בגלל שהסנקים שלכם היו בהסבה ל-

ת: חלק מהסנקים היו בהסבה ל, חלק לא היו בכלל, היו צריכים

באפריל שנה זו כך שזה תפס אותנו ללא סנקים, היו בחטיבה

בימ"ח 21 סנקים עבורי, עבור הגדוד שלי שהוא הראשון בחטיבה, עכשיו היה מצב

כזה שהמג"ד של הגדוד השני - שהוא עמי מורג - ירד עם סנקים לסיני,

סנקים של בית ספר לשריון שהוריד אותם כבר ביום ששי, הוריד שתי פלוגות

סנקים, חששנו שעד שהוא יגיע כבר יהיה מוצאי יום כפור וכבר יהיה מאוחר

והחלטנו ברגע האחרון שהוא יקבל את הסנקס שלי, יהיה אצא לו יותר נוח

להצטייד בשדה תימן ולהרוויח זמן, ואני ארוץ לקחת סנקים בבית ספר לשריון.

הפכנו את התכנון ברגע האחרון - אני לקח במקומו בבית ספר והוא לוקח במקומי

בשדה תימן - וגם לא הייתה מניעה כי תמיד היינו מתוכננים ככה, היות ואני

הייתי מפקד מדור תותחנות. בבית ספר לשריון הכרתי את העסק, המחסנים

ובזמן הזה שפרצה המלחמה עמי מורג היה מפקד מדור תותחנות, אז ידענו שתמיד אחד

משנינו יכול להשתלט על העסק הזה אצא ובדבורים בחטיבה תמיד עמדנו על זה שאו

אני או הוא נקח את הסנקים שמה.

ש: בכיה שפר לשריון אתה מתכוון לג'וליס או שבטה.

ת: ג'וליס. המדורים - אז היות ואמרתי היו 36 צוותים, קבלתי הודעה למשך

39 סנקים בבי"ס לשריון, בהרכב של 22 סנקים במדורים, מדור תותחנות

17 סנקים בסדנא גייסית. אנשים עוד לא הגיעו, זה היה צהרים יום שבת

אז נסעתי בעצמי, לקחתי אתי קצין חמוש שלי שכבר הגיע, זאת אומרת אני

הרווחתי איזה שעה שעתיים אז הגיעו קצין חמוש, קמב"ץ ועוד

כמה פונקציונרים בגדוד, איזה 5-6 קצינים, רצנו לבי"ס לשריון ואמתתי

דרך גייס שבאמת אני מקבל 39 סנקים. היו מוכנים 22 סנקים עבורי בבי"ס

לשריון לפי הסיכום, מה-22 סנקים האלה היו רק אידה חמישה כשרים.
היחר היו לא כשרים, לא כשרים במובן שריון, אני מתכוון, זה סנקים שיש עליהם
10 שעות עבודה, 12 שעות עבודה, זרועות בחוץ, מנועים בחוץ, דברים כאלה.
זה היה 22 די מדכא, וגם לא היה עסמי לעשות את זה כי אנשים עוד לא הגיעו
בביס לשריון כבר אי אפשר היה לקבל עזרה כי אנשים כבר ירדו לסיני.
אז עם קצת יחסים, סדנא גייסית, פה ושם, ארגנו את העסק וגם לא עמדנו על
קוצו של יוד, מה שלסגור - סגרנו, והכנו את ה-22 סנקים של המדורים,
כשהלכנו למשך סנקים בסדנא, גויסו ה-18 הנוספים, קבלתי פקודה מהגייס
לעצור את העסק הזה ולרדת רק עם 22 סנקים. היה לי כל הזמן קשר עם שדה תימן
עם החטיבה אז אמחו לי שזה נכון, שאני מקבל רק 22 סנקים, בינתיים כבר בערך
במוצ"ש התחילו כבר לזרום צוותים, עד חצות ז.א. בין מוצ"ש ליום ראשון
כבר היתה שם בעיה: הימ"ח הקודם שלנו לפני זה היה
בפסה, אז העמדתי שם אנשים בשער לכוון אותם ישראלצ' לג'וליס.

ש: איפה היה מרכז הגיוס של החטיבה?

ת: אני לא יודע. אין לי מושג.

ש: אז האנשים כבר מיזמתם....

ת: לא לא, נסעו באוטובוסים, היו כאלה שבאו ברכב פרטי, כן, אז באו ביוזמתם

ישר לג'סה. היו כאלה שנסעו בטרמפים ובאו לג'סה. אבל זה לא הרבה בערך
רבע מהאנשים.

ש: כן

ת: והשארתי סמג"ד בשדה תימן שהוא ידחוף את הכל לג'וליס. החלטתי להתאגדן

בצורה הזאת, שסנקים יתארגנו בג'וליס, חרמ"ש ופלוגות מפקדה בשדה תימן,

כי עבור החרמ"ש ופלוגת מפקדה היה צריך להיות הימ"ח בשדה תימן, היה צריך

להיות אני אומר היה צריך להיות אח"כ יותר מאוחר הסתבר שגם זה היה חלקי מאד.

דחפו לי את האנשים משדה תימן ומג'וליס ובג'וליס קבלנו סנקים מה שקרה שמה

היתה בעיה שלא רצו לתת לי זוויד רצו שכל חיל יחתום עם סימול אפסנאי ועם מספרי

קטלוגים וכל מיני ספורים כאלה. שם התחלתי להסתכסך עם העסק. רבאיזה שלב

נמאס לנו ופרצנו את המחסן זוויד והתחלנו לזוויד סנקים בלי חתימות.

ש: מישהו היה בג'וליס?

ת: בג'וליס היה עוטר רמ"ח קצין בדרגת רס"ן ז, אז, היום הוא סא"ל, הוא אמר שי
לו פקודה לתת לי סנקים ולא אמרו לו דבר שקשר לזווד, והוא דווקא צריך היה לדעת
שסנק לא הולך בלי זווד, בסופו של דבר זווד השגנו, מקלעים לא קבלנו, לא קבלנו
שום מקלע מביה"ס לשריון ש כך שיצא שהגדוד יצא למלחמה בלי אף מקלע, לא מקלע
מפקד ולא מקלע מק"ס וללא אף משקפת - בעיה חמורקנוספת זו היתה התחמושת.
תחמושת היינו צריכים למשוך באסא, לא היה לנו רכב עבור העסק הזה, והיתה
התארגנות כללית של הגיס והגיס משך תחמושת באסא עבור חט' 164 והם פרקו
אותה בג'וליס כי חט' 164 לקחה צנטריונים בג'וליס. אז מה שיכולנו לעשות
זה כל פעם שהם פרקו לסנק צנטוריון, לקחת את התחמושת ולהכניס אלינו לבטן
זה הלך קצת עם כתפיים. וביום ראשון בתשע בבוקר עשיתי גודיא במסווח
זעיר במדור תותחנות כל הגדוד ישב. הי' לנו 22 סנקים עם צוותים ו-17 סנקים
לקחתי אתי על אטובוס. כלומר 17 צוותים שסעו באוטובוס אחרי במקביל פלוגת
מפקדה ופלוגת חרמ"ש. התארגנו בשדה תימן ויצאו לכביש כדי שנוכל לצאת
בשיירה אחת, ביקשתי אשור לרדת דרך עזה, אמרו לי שדרך עזה אי אפשר שזה
הציר של אוגדת הגיס שאני אסע דרך ניצנה, המח"ט הודיע לי כבר באמצע בלילה שהוא
יורד וניפגש באזור טסה, הוא אמר לי חמישה ק"מ מדרום לטסה, שטח כינוס
ניפגש שמה. וגם סיכמנו בינינו שנוסעים עם קשר פתוח כי לא ידענו אם טסה
תהיה שלנו, לא תהיה שלנו.

ש: אז כבר הייתם בתמונה שטסה היתה עלולה לא להיות אמר?

ת: שמענו ידיעות שבמוצ"ש המצרים צלחו את המים והמקובל עלי שאם צולחים בצהרים
אפשר בערב להגיע לטסה, יכול להיות, הם לא עשו את זה אני לדחע. הסתכר לי
שפלוגת מפקדה מה שהצליחה לאבגן בשדה תימן זה שכעה אלאא כלי רכב, כל נושא
הדרגים ירד, אז העמסנו 4 משאיות תחמושת ולקחנו איזה משאית מטבח אתנו ועוד
כמה פריטים ויתרנו על הרבה ציוד, פלוגת החרמ"ש היתה 5-6 זחל"מים במקום 12
בסה"כ היו לי חמישה זחל"מים, ח"ל מרגמה, זחל חבלה, זחל מג"ד, זחל טכני
ועוד חמישה זחל"מים עבור פלוגת החרמ"ש. לקחנו גם אוטובוס מלוחמי החרמ"ש
כי לוחמי החרמ"ש נסעו על זחל"מים והלוחמים עלו על אוטובוס. מה שהיה חסר

לי זו מחלקת המרגמות, רק זחל אחד היה לי, ליתת חבלה גם כן לא היתה על רכב. מרבית פלוגת מפקדה נסעה גם כן באוטובוס והעיקר 17 צוותים שנסעו גם כן באוטובוס. בעיה נוספת בבית הספר לשריון סרכו לתת לי דלק, הסנקים שהיו אמורים להיות מלאים בדלק לצורך כוננות, היו ריקים, שלחו משדה תימן שתי מיכליות, שתיהן היו לא תקינות, זה בסך וזה לא עובד, בקשתי שישלחו דלק לתחנת הדלק של בית הספר ויתנו לי מהמשאבה. שלהם ולא רצו לתת לי.

ש: למה?

ת: לא רצו זה היקשה עליהם את החיים שם. אני חושב שבית הספר לשריון זה בידידות גדול לא רצו לעזור לא בדלק ולא היתה להם בעיה. אני יודע שהיה להם. לא במקלעים לא בתחמושת ולא במשקפות. אז יצאנו ככה. הברירה היחידה שהיתה לי עם דלק זה לתדלק בשדה תימן, יצאתי מג'וליס ביום ראשון בערך בשעה 0900 הגעתי לשדה תימן ב-1200-1300 הסתבר שגם שמה אין דלק. אין דלק אז נכנסתי לכאר שבע תדלקתי בתחנות דלק אזרחיות את הסנקים נתתי פתקאות למי שהיה צריך שמהוהמשכנו.

ש: אתה יוצא. לא אמרו לך איפה לתדלק?

ת: נתנו לי שתי מיכליות... שאני כבר יצאתי מג'וליס. בשדה תימן מפקדים כבר לא היו כי המח"ט עם עוד יחידות יצאו כבר. לא היה עם מי לדבר. הסמח"ט כבר היה בשדה תימן לא היה לו מה לתת. כנראה שגודודים אחרים לקחו. לא היה נורא. עברנו בכאר שבע תדלקנו בתחנת דלק - הורדנו אותם שם. זה הלך מהר מאד והמשכנו דרך ניצנה הגעתי בערב בערך בשעה 22.00 - 23.00 לרפידים מכל ה-22 סנקים שיצאו הגיעו עד רפידים. זו היתה תנועה די מהירה נסענו חלק מהזמן על הכביש ועקיפות עשינו בשטח. ברפידים ניסיתי להקים קשר עם המח"ט ז"א רפידים זה כבר בערך היה חושך ולא השגתי קשר אחר לא הבנתי מה הולך שם גם לא היהמי שיגיד לי מה המצב איפה המלחמה, מה המלחמה, אבל הגיע אלי פתק שלחו איזה ק. קשור מטסה גביע פתק מהמח"ט שהוא מביך שיש לי בעיות אז הוא שלח לי סרן שיעזור לי, סרן מלואים ק' קישור הוא לא עזר לי אבל הבנתי שהמח"ט בטסה. נכנסתי ברפידים למח"ט ביקשתי שם דלק ושמונים וקבלתי בשפע זו היתה בשבילי הפחעה גמורה. מה שרציתי נתנו לי, איזה 20000 ליטר

דלק משני ... שמנים הכל היה בסדר והחלטתי שבמקום להמשיך לסוּא אלך לשם האנשים ש היו כבר אחרי איזה 500 ק"מ על שרשראות. אמרתי במקום להמשיך לנסוע לטסה אני אישן את הלילה ברפידים עד שתדלקנו היה כבר 1.00, רז ישנו עד 04.00 לפנות בוקר, קמנו הנענו ועדיין לאהיה לי שום קשר עם המח"ט אז נכנסו להכוון לירי כבר ברפידים, לא עברנו את רפידים כ-15 ק"מ ראיתי שהשירות על הכבישים כאן נעלמות. הבנתי שזה יכול כאן להיות קו חזית. נסענו לכוון טסה מרפידים - אברנו את רפידים כ-20 ק"מ, אז ראיתי שאין שיירות.

ש: עדיין אין לך שום קשר עם המח"ט?

ת: המרחק גדול. זה לא מרחק של - כמה זה מטסה עד רפידים - 60-70 משהו כזה, 60 בטסה. אז החלטתי להכנס להכוון לירי. זה לאמשה הרבה את קצב התנועה. זה לא מאט זה רק נושא של אבטחה, בעיה נוספת שנתקלתי בה ברפידים היא בעיה של מפות, כשאנחנו ירדנו מבית ספר לשריון מפות לא היו לנו, מה שכן קבלנו, קבלנו את ... נושא תדרי + הקשר. היתה גם טעות במספר הקשר - טעות במספר הגדודים. נחנו לי את המספר של הגדוד השלישי ולאנחנו את המספר שלנו. אז לא מפריע אבל יש סימון פלוגות שזה כן מפריע להן כי יש סימון פלוגות בשריון והן הולכות לפי א' ו-ב', יצא שביום ראשון שני גדודים עבדו על אותם חדרים. ברור שיצרנו קשר שנינו תכף ... כשהתקרבת לטסה תיכף היה לי קשר עם המח"ט. (ש: באיזו שעה? ת: ביום שני ב-0700 אולי אפילו ^{למפידים} יצאתי מטסה ב-04.30 אני מעריך שתוך שעתיים, שעתיים וחצי בין 6-7 כבר הגענו לטסה. מה שכן שלחתי את הקמ"ן שלי עוד בלילה לטסה ... שיעמוד עלהכביש עם מפות ובאמת בלילה ארגן מפות וכל סנק מ"מ שעבר קבל מפות ביד, עשה את זה יפה מאד לקח אתו 5 משק"ים, הכינו כל הלילה מפות. לי אישית היתה מפה שלקחתי מבית הספר לשריון שלקחתי מהחמ"ל ... מפות של 50,000. כך אני ארגנתי לי בבית הספר עד שזיורו ועד שחימשו, בבית ספר לשריון היו ... חמ"ל שגם מתכננים אז מהחמ"ל הוצאתי מפות, ז"א לי אישית היו מפות אבל זה היה סט יחיד בגדוד, היו מ"מ שפיספסו את ... אז עברנו בעברית עד שהתארגנו עם העסק של המפות, אז התארגנו בעברית, טסה מיתלה שמות כאלה - כביש האורך כביש הרוחב. שמות כאלה שו שהיו כאלה שאמרו מה שהיה ציר זה ומה שהיה ציר זה בזמנים ההם ומסתבר שזוכרים וזה היה יותר סודי מה ... מסתבר, אבל

השתלטנו על זה, התקרבונו לטסה כבר היה לי קשר עם המח"ט הוא נתן לי פקודה במקום לפנות דרומה בטסה להכנס לציר שמוביל ללספונטני - לפירדאן, אנחנו היינו צריכים לצאת

....

ש: מתי הייתם צריכים לפי מה?

ת: ביום כפור אמר לי המח"ט ... נפגש 5 ק"מ מדרום לטסה, ... כשהתקרבתי והשגתי אותו בקשר - כשהגעתי לטווח הקשר א/חו אז קבלתי פקודה לפנות צפונה ולהכנס לציר ספונטני נתן לי חאור מצב בקשר (ש: מה הוא אמר לך - ת: הוא אמר לי שעמי כבר נמצא ... וגדוד שלישי נמצא מצפוני ואני אכנס לאזור בין 29 ל-27 לתפוס עמדות טובות.

ש: מה הוא ~~פאזה~~ אמר לך לגביהאויב?

ת: אמר לי שעמי נמצא בעמדות ~~פז~~ ירי ממש ... ושהוא מזהה שמעתי גם את עמי מדבר עם המח"ט וזה סנקים ב-4000 וזה סנקים ב-5000 ... שהתקרבתי לספונטני אז גם המח"ט נתן לי עודפעם אחרעה אם אני צריך דלק ושמינים ודכרים כאלה... אבל לא הייתי צריך כי כבר ברפידים ... אני מעריך שבשעה 0800 בבוקר הייתי ... אולי זה רשום אצלי כאן. בערך ב-08.00 הייתי קרוב לציר חזיזית 27-28, הגעתי לשמה היו ... אז טבעי ששיפרתי קצת קדימה כ-2 ק"מ מערבה מהציר ... מה שכנראיתיעל המישור מהגבעות של זנגוויל חזרם ... רואים טוב מאד את המישור של התעלה.

ש: אמה הגעת עד זנגוויל ממש?

ת: קרוב מאד לזנגוויל מזרחה. חלקמהגדוד עבר קרוב מאד ...

ש: באיזה שעה היית שם?

ת: בערך כשמונה

ש: לך איזה סנקים היו?

ת: פאסונים 3 ~~H~~, עכשיו הייתי בגדוד עם 3 פלוגות לכלפלוגה 7 סנקים. מה שעוד דבר כשעברתי בהכרזה קרא לי בקשר... שהתאמן אתי באמון הקמה לפי הקול הכרתי אותו הוא כבר תדרך אותי הוא כבר היה שם בלילה והיה בקי בשטח. והוא אמר לי שהוא

מזהה את ציון פה והוא מזהה את ציון שמה והוא עוזר לרס"פ להפעיל אש ארטילרית.
הוא בא אלי לטנק ואמר זה הארטילריה של ... מה שקרה שמה לפני שהתחלתי להכנס
לעמדות המח"ט שלי אמר לי שהוא רואה באגף שמאל שלי מדרום 6 - 7 טנקים ... הסנקים
שהוא זיגה היו על רכס של נוזל מצפון, הרכס של נוזל ... זה יוצא צפון
מערב לנוזל על הרכס ... צד שמאל שלי, הוא נתן לי פקודה לדפוק אותם, חפסתי עמדות
פתחתי באש החטאות נוראיות, ותכף חדלתי. הסנקים שלגם של בית ספר לשריון
היו מאופסים במטווח טוטו במת"ז(?) הייתי סגן מפקד מדור תותחים והייתי בקי
בספור הזה, וגם הרגשתי בתותח שלי ששם רתיעה חזקה מדי כי שם יש בעיה שבמת"ז-טוטו
סוגרים את ההידראולים אז הרתיעה הרבה יותר מזקה אז תיכף איתרתי את זה נתתי פקודה
לבצע איפוס תותחים על שיחים זה אפוסקרבי נקרא. זה בוצע די מהר. במקביל שחלתיפלוגה
אחת לאגוף את הסנקים שראינו בצד שמאל בצד דרום שלנו כשיתיצב למטווח לדפוק אותו
מאחורנית. איך שהוא נסע לשמה, בדרךכשהתחיל ... אחד מה-7 סנקים האלה נדלק, ראיתי
7 סנקים שהתכוונתי שיש לדפוק ופתאום אחד מה-7 נדלק עם סיל, אז זה נתן לי איזה
אור אדום. אמרתי עצור. הרי לנו אין סילים כאלה. אז איתרתי שזה פאטונים, אחד מה-7
היה נתנאלי. מי הם מה הם לא ידעתי. היום אני יודע שזה היה גדוד 79, ניסיתי
לקרוא ברשת חרום חש"ן לא ענו לי. 79 היה אז מיצנע(?), זה נודע לי אחרי המלחמה.
הודעתי למת"ט שלי לברר ברשתות שלו מי זה? אבלמעללכל ספק אלו היו פאטונים וגם
אחרי זה ראינו עוד טנק שם נדלק בסיל, ובסוף יצרנו אתם קשר, ראינו שם פצועים אז
שלחתי איזה טנק שיברר נראה שזה כוחותינו, אבל לא ידענו איזה גדוד. הגענו אז
בתוך גד' 79 כבר היו מעורבים אנשי בית ספר לשריון וכך הלאה, אבלאלו היה כוחותינו.
אז באותו יוםשני מה שעשינו עמדנו שם על הגבעות מדרום להברגה ראינו את ...
הארטילריות מאזור פירואן איסמעליה, עסקנו קצת בצמצום ארטילרי על ...
בהמשך של התעלה ז"א ראינו שמישהו יורה על מישהו מדרום מזרח לחזיון. היו שם
הרבה שלדיות - רכב שרוף רב ריק ושרוף. 6 ק"מ אבל זה היה ברור
היו רכבים שרופים, ביקשתי אשור להחקדם מערבה. קבלתי חשובה שלילית וגם שמעתי
שמגד"ים אחריים מבקשים מהמת"ט ללחוץ קצת מערבה, בינתיים הסתבר לי ברשת, עליתי
על הרשת הפנימית של עמי, אז הוא סיפר לי ברשת שהמעוז חזיון נצור, נמצא במצור,
והוא היה מתוכנן בלילהלפרוץ לשם וזה בטל, והוא גם ידע לספר לי שהיה איזה

תכנון שאולי האנשים יפרצו החוצה, לא היה צריך לפרוץ עם סנקיספנימה, אז ככה קצת עדכן אותי מה קורה, ובקשנו מהמח"ס להתקדם, אני יודע שכל פעם שבקשנו אותו הוא בקש אשור מלמעלה ונראה שמעליו התשובה שלילית. סה"כ גם ברשת האוגדה כדי לדעת מה נעשה בשטח, מה שעשינו שמה למעשה זה להחזיק מארטיילריה שהיתה די חזקה לפרקים - כל מיני קטיושות ודברים כאלה - מה שפפתיע אותנו היה הדיוק, ארטיילריה חזקה אנחנו מכירים, אבל הדיוק היה יוצא מן הכלל, עכשיו שמה היו כל ה-7 סנקים של גד' 79 לא היה טעם שאני אצטופף לכיוון שלהם, צפונה היה הגדר של עמי אז מה שיצא זה כל פעם מכל הפלוגות נפגע ע"י הפלוגה השניה והלוח וחזור שוחקנו כך איזה 4 שעות. יצא לנו קצת לירות ירי תותחים. מ"פ אחד שלי משנפגע שינה לכיוונינו איזה 3000 מ*, איזה נגמ"ש אחד וחוף מזה שום דבר. בצהריים בשעה 13.00 או משהו כזה קבלנו פקודה לעלות על כביש הרוחב ולנוע בריצה מטורפת על כביש המיתלה.

ש: אתה אומר בשעה 13.00?

ת: כן רשום אצל בסביבות הצהרלים. יכול להיות שעה קודם יכול להיות שעה אח"כ.

ש: תראה זו נקודה מאד משמעותית. מפני שהפקדה שאתם קיבלתם לפי התאורים האחרים

היא בסביבות שעה 10.00-11.00?

ת: אני אומר שאם היינו באזור ציר חזיזית שלוש ארבע שעות. אם נכנסו לשם בשבע

אז יכול להיות 11.00-12.00 משהו כזה - אולי 12.00. יכול להיות שהפקודה ניתנה

למחט"ים ב-10.00.

ש: כשנתנה לך הפקודה זה היה בערב באותו הזמן שהיא ניתנה לעמי מורג?

ת: אני מעריך שכן. כן יצאנו יחד, עמי יצא לפני קצת, סדר היציאה היה עמי,

אני ושמעון. אני יצאתי שני. עמי יצא לפני, והמח"ס השאיר את שני הגדודים

הקיצוניים, לא נחליב על שעה. צהריים.

ש: כמה שאלות לפני שיצאת. אתה ראיית מה שנעשה בציר חביבה, שלטת על הציר?

ת: ציר חביבה לא הייתי. הייתי מדרום לו הייתי 27-28 מדרום לו, לא היה

לי שום קשר.

ש: איך אתה באותו יום מה היה שמך ברשת?

ת: ברשת החטיבתית הייתי ספר (?), והגדודית שלי הייתי צליל.

ש: אתה שמעת דיבורים על מדליון. אתה יודע מי זה היה מדליון, איך היה

נקרא הגדוד של מיצנע אתה זוכר?

ת: לא זוכר. לא היה לי שום קשר אתו.

ש: ז"א אתה בכלל לא ידעת מה נעשה בציר חביבה.

ת: לא. ראיתי לרגלי חזיון את הפלטה במסגרת הפתוח יותר לתעלה חזיונית 27-28 ששה גלוי במקום הקרוב ביותר לתעלה, אבל כשאתה עומד על הגבעות האלה אתה רואה יפה מאד את הפלטה שמשני צידי כביש התעלה, שם ראיתי שמה ראיתי סנקים וסנקים שרופים, הרבה עשנים. מי שם יורה על מי לא ידעתי.

העד: מה כתוב אצלך - באיזו שעה הפקודה? ת: 11-12, אני הערכת 12.00.

ש: כשאתה יוצא מזנגויל איזה פקודה אתה מקבל?

ת: אני מקבל פקודה לעלות על ספונסני, לרוץ דרומה על כביש הרוחב, להעצר

במקביל 79 לתדלוק. לעצור לתדלוק לרוץ עד צומת המיתלה. נתנו ליכתחילה בקשר את השם על המפה. לא מצאתי שם כזה, זה היה שם קוד תאיתי לעצמי שאם אני רץ, אני רץ בסביבות המפה שלי. ולא המפה של מישו אחר חיפשתי... לא מצאתי שם כזה, המח"ט אמר לי בעברית מיתלה, הבנתי מיתלה.

ש: בשיל מה לרוץ?

ת: אני לא ידעתי בשביל מה לרוץ, לפי הסוגן זה היה בהול מאוד, אני גם שמעתי ברשת האוגדתית האזנתי, סחטתי גם את הזחל שלי שהיה מאחורי אמרתישמסור לי על דברים מעניינים. הוא מאזין על 5 רשתות, אני בסנק על 3, אז אני גם שמעתי ממנו ששמע שמפקד האוגדה אמר למח"ט לשלוח כל כלי שמוכן קדימה אם זה מחלקה או פלוגה, או בדרד, לרוץ מהר מהר, אנחנו גם... בקשר שזה בהול מאד. יותר מאוחר על כביש הרוחב באזור התדלוק שמעתי מאנשים שמדובר על פריצת שריון במיתלה, שריון אויב דיוויזיה זו או אחרת, הבנתי שאנו צריכים לרוץ ולהציל את המיתלה. כך הגענו. לא אמרו שהולכים לבצע איזה תרגיל אלא במפורש. כרגע לא יכול להגיד לך מי אמר לי, אני יודע בברור שהילנו צפויים בפני איזה קסטרופה במיתלה וצריך לרוץ במהירות ועובדה, על ציר 79 ונערך שם תדלוק של חס' 600 אמרתילמח"ט שלי שאני לאמסוגל להשיג שום נשק ותחמושת. מה המצב. אמרתי שמצבי טוב. תחמושתכמעט ולא יריתי, יש לי יותר מחצי... דלק. אז הוא אמר אם כך חבל על הזמן ורוץ קדימה נפגש במיתלה. טוב, אז רצתי וקבלתי הודעה בקשר שמהו בשם 50 ברשת מבקש למסור לילעצור את הגדוד ולחזור מיד לססה, קשר עם המח"ט לא היה לי אד א החלטתי אחד אומד ססה אחד

אומר מיתלה אספתי את הגדוד בגידי באמצע ונשארתי לעמוד שם, היה לי קשר עם עמי שהיה כבר במיתלה, ואמר לי שאין לו קשר עם המח"ט, אמרתי לו שאם הוא יצור אתו קשר שימסור לו שאני בג'ידי ויעצתי גם למג"ד השלישי לשמעון שיעצור איפה שנמצא שיפסיק את הריצה דרומה כי יש שמעות שחוזרים, הוא אמר שהוא גם שמע משהו כזה. היה פחות מאיט צפונה, אז הוא גם ביקש ממני שאם יהיה לי קשר עם המחט שאדווח לו איפה כולם נמצאים | ואחרי איזה שעה ארבע יצרנו קשר עם המח"ט. הוא הגיע ונתן קפ פקודה לשלושת הגדודים לרוץ צפונה ולהפגש מדרום לססה באזור סורה(?) לקבוצת פקודות, זה היה בערך בשעה 17.00. נפגשנו 2 המגדים עם המח"ט מדרום לססה, נתן לנו קפ פקודה כזו. הוא אמר לנו שהוא בסיום נמצא על צפון מכשיר, אזור חמוטל לא כל כך ברור הפקודה היתה ככה שאני אנוע ראשון על ציר טליסמן ואני אגיע עד טליסמן-פוטון משם שארד דרומה ואחזור עם גד' הסיור שנמצא על מכשיר הוא אמר לי שעד כמה שהוא יודע גד' הסיור נמצא בצרות, אז אם יש מג"ד ואם הוא פצוע ואין שליטה שאני אשתלט על מכשיר ושאני אביא אתי את כל הכוחות שנמצאים שמה אלי לגדוד, הגדוד השני שלנו והגדוד השלישי קבלו פקודה לשבת על אזור חמוטל.

ש: ספר לנו עמי מורג שהוא קבל פקודה לנוע על ציר טליסמן-פוטון ולהגיע לכיוון מיסורי.

ח: בהמשך זה נכון. בשלב ראשון לא הבנתו מה קורה עם חמוטל. בשלב ראשון הפקודה היתה שאני מתלבש על אזור מכשיר ועמי ושמעון על אזור חמוטל ומגמה כללית אם הכל בסדר להמשיך אח"כ ולהתלבש על אזור צפון מיסורי וציר פוטון. זה נאמר. המגמה הכללית היתה אישית יד על מכשיר ולתפוס את האזור לחזור עם גד' הסיור יש תנועה שנמצאת במצב קשה פה... או משהו כזה ואני צריך לתפוס את אזור מכשיר, עמי ושמעון צריכים להתלבש על אזור חמוטל. זה כשלב הראשון, שלב שני אם הכל בסדר התכנון של המח"ט הלאה היה לרוץ דרך ציר פוטון על מיסורי וזה היה צריך לעשות עמי ושמעון, כשאני במכשיר.

ש: ומה הוסבר כרקע לתכנית הזו? למה?

ח: נאמר - אני לא זוכר - נאמר לנו שבאזור מכשיר גד' הסיור נלחם. לוחצים אותו. אני לא בטוח שאמרו שמדרום למכשיר נמצאים גם כוחות של 600. נאמר לנו גם שיש כוחות בחמוטל ולא ידוע מה מצבם.

ומה קורה, אנחנו צריכים קודם כל להתלבש על העסק הזה שנקרא מכשיר-חמוטל
ואם הכל נקי ואין בעיות ממשיכים למיטורי.

זה היה תדריך כללי בשטח. קבלנו פקודה לנוע. עכשיו פה אני עשיתי....
הראשון הגעתי לכביש במקום על ציגן טליסמן, עליתי על ציר עכביש שאני אז
לא ידעתי שיש ציר כזה. אני ידעתי את כביש הרוחב, נוסעים צפונה כביש רא-
שון שמאלה זה טליסמן.

ש: מה זאת אומרת שלא ידעת שיש כביש כזה?

ת:

ש: אתה לא ידעת בכלל או -

ת: על קיום ציר עכביש. כשלי אומרים תרוץ לטליסמן, אני יודע שציר טליסמן

הוא ציר טסה איסמעיליה לכיוון...

ש: ציר מגביל... טליסמן, לא דרך שיש בה דרך ציר עכביש?

ת: נכון, הכביש הראשון, בשבילי הוא הראשון שמאלה....

ש: אה. אז אתה עלית על עכביש?

ת: אז עליתי על עכביש. יוחא מאוחר הסתבר שלא היה. עליתי על עכביש ואני

תארתי לעצמי שגדוד 60, הגדוד של אבי, נוסעים אחרי. הם כן יודעים והם לא

נסעו אחרי - הם נסעו דרך טסה, הם גם כן נסעו אחרי טנקים, אך הם חשבו

שהם נוסעים אחרי, ואף אחד לא העיר את תשומת לבי שזה לא הם... אבל אחרי

איזה כמה דקות באיזור הזה של הדיונות, זה האיזור הזה, איזור... הבנתי

שאני לא נמצא על הציר אלא בציר היוצא טסה... ראתי שאני לא מגיע אליו.

אבל זה הבהיל אותי מאוד לראות לאן אני נוסע - - עצרתי בעכביש 59 או לפני

זה, איזור... היו שם תוחחנים. שאלתי שם קצין תוחחנים, הוצאנו מפות, זה

כבר היה לפני חשיכה, הוא הסביר, סכרתי למח"ט איפה אני נמצא, הוא היה

מבסוט מאד. הוא אמר לי אם ככה, זה טוב מאוד, תחתוך מהשטח, אני אבוא עם

שני גדודים בטליסמן, אתה תבוא... בקש ממני לעבור דרך שני הגדודים

האלה 6526 ו- 6626, זאת אומרת....

ש: ולהגיע -?

ת: ולהגיע לאיזור דיונה.

ש. מה ההגיון, הרי אט הוא שלח אותך למכשיר -

ת. הוא רצה שאני מאיזור ציונה, זאת אומרת לנוע מערב לדרום מערב, אעלה על צפון מכשיר.

ש. אם אתה כבר באיזור ... והמשימה שלך היא מכשיר, אז למה לא -

ת. הוא רצה שאני אעבור ב-6526 ו-6626 בשביל לקבל דיווס מה נשמע. זאת אומרת שאם אתה נמצא שם תעבור -

ש. אתה עובר בסוף לציונה...

ת. באיזור ציונה לוא דווקא פיונה, זה מין קשת אפשר תמיד לפנות ימינה או שמאלה, למשוך בערך, באופן כללי, צב"ב... דרך... לאיזור ציונה והמשך לפי פקודות. או שאולי בשלב הזה הוא כבר ידע שאין אף אחד על מכשיר, או שיש מישהו אחר על מכשיר, אני לא יודע בדיוק מה השיקול.

ש. אני מבין.

ת. על כל פנים, הגעתי לשם. באיזור ההוא היו הרבה טנקים שלנו.

ש. באיזה איזור?

ת. באיזור... האלה באיזור שממזרח לדיונת הגבוהות של מכשיר.

ש. ראית טנקים שלנו?

ת. עמדו שם שלושים.

ש. כשאתה היית שם, אתה ראית את הטנקים שם?

ת. אני עברתי שם, עמדו שם איזה ארבעים טנקים, מהם שלושים "פטרונים" 60 - , איזה עשרה צנטוריונים כפלוגה.

ש. של חטיבה 600?

ת. אני חושב שזה 600.

ש. 60 - , אין אחרים... הם עומדים ממזרח למכשיר?

ת. הם עומדים ממזרח למכשיר עם הפנים אל... פרוסים יפה מאוד, איזה ארבעים טנקים, חשבתי לעצור, לשאול אותם - לא לשאול אותם, מיהרתי, נכנסתי לפני חשיכה

ש. אתה עברת לפניהם או מאחוריהם?

ת. אני עברתי מאחוריהם, זאת אומרת ממזרח להם, אני עברתי ממזרח להם.

ש. ללא נסיח ליצור קשר, לשאול?

ת. דיווחתי למח"ט שאני רואה אותם, טעומדים שם טנקים, אז הוא אמר לי כנראה

זה השכנים שלנו, תמשיך מהר, בוא אלי. זהו זה כל הסיפור. בדרך כבר כשהגעתי קרוב יותר לציונה, איזה שני ק"מ מציונה, אמר לי המח"ט שיש שינוי בתכנית, שכנראה בנצי - זה מג"ד הסיר - נפצע או משהו כזה, דברים לא ברורים קורים בצפון מכשיר ובשלב זה שאני אעלה בערך בסביבות 203 לציונה. מדרום לציונה... ב-203 לציונה, עם הפנים מערבה, לא לעשות שום דבר, להכנס שם לעמדות ולהמתין. בקשר שמעתי שהוא נתן פקודה לעמ' לעלות על איזור המוטל.

ש. רגע, אני מבין שבאותו הזמן עמי סיפר לנו שהוא בערך בשלב הזה עומד בין ציונה לחמוטל.

ח נכון.

ש. ויורד דרומה לכיוול מכשיר. אתה ראת את זה?

ח כן.

ש: זאת אומרת, כשאתה הגעת אתה ראת... .

ח. בשבילי זה היה באותו רגע ברור.

ש. והטנקים שעברת בדרך, שעמדו ממזרח למכשיר, הם ירדו למכשיר?

ח. לא, לא. עמדו יפה, צוותים על הצריחים. הם עמדו איזה שני ק"מ ממזרח למכשיר. הנה כאן באיזור הזה.

ש. אני מבין. עכשיו: אתה מגיע, אמה רואה... .

ח. אני מגיע, אני רואה יריות מאיזור צומת טליסמן, אני שומע שעמי מספר לו שהוא גם כן רואה שיורים וגם הוא יורה. אותי הנהיר המח"ט לא לירות, שום דבר לעמוד בשקט. וכבר מחשיך, זה כבר איך חכמות, הוא כבר לאמזה, בשבילי זה היה שם איה קרב לא... בינתיים דיווחתי שאני רואה בצפון מכשיר שיורים. אני מזהה הבהקים מצפון מכשיר. בקשתי אישור לפתוח באש. קבלתי תשובה שלילית. ככה התמשך הזמן.

ש. המח"ט שלך, חיים ארז, אמר שהוא כן נתן לך אישור.

ח. בשלב ראשון הוא אמר אתה לא יורה על אף אחד. היו שם כנראה מספיק צרות עם עמי. הוא לא ידע מה קורה. אז אני לקחתי זרקור לבן, הדלקתי לכיוון מכשיר. היו שם הבהקים. ראיתי שם טנקים. דיווחתי שאני מסוגל לדפוק - נתן לי אישור.

ש: זה היה כבר חושך?

ח. חושך מוחלט. אני הגעתי ל... כבר היה חושך.

ש. זאת אומרת שאתה לא היית מעורב שם בכל ההסתבכות של הכוחות שלנו בחמוטל והכוחות של קרן שיצאו מחמוטל. אתה לא היית מעורב?
ת. לא, לא. אני הגעתי לטסה, לציונה, כבר היה חושך. זו הייתה תנועה ארוכה. אני עשיתי את כל העסק הזה של עכשיו דרך השטח. כשיצאתי מטסה היה בערך ארבע, ארבע וחצי. אני הגעתי כבר היה חושך. השטח היה שם גי קשה. אז קיבלתי אישור לפתוח בגש ושמה דפקתי חמישה טנקים.

ש. ואתה כעת עומד ויורה במקביל לנו?

ת. אני עומד ויורה במקביל לעמי.

ש. וגם לנגר היה באותו שלב?

ת. גם לנגר היה באותו שלב.

ת. עכשיו, כשאמרתי שאצל עמי כבר יש נפגעים, בקשר, ובדיוק בדיוק מה הוא עושה אני לא יודע. את הטנקים שלנו עומדים ויורים ראיתי. זהיתי ז"א את ההבהקים שלו הוא היה, נאמר, חצי מימיני, משהו כזה. זהיתי אותו. המח"ט מאוד נזהר שנשמך אחד לשני וכל הדברים האלה, שלא יהיו אסונות בעסק הזה. מה שכן, היו חמישה טנקים, משהו כזה. אחד אני חושב שזה לא היה טנק כי היו שם המון התפוצצויות. את הארבעה זהיתי גם בהבהקים שנדלקו. אולי זו הייתה משאית תחמושת, משהו כזה.

ש. רגע, בזה נגמר העניין? ירית על מכשיר?

ת. דפקתי חמישה טנקים ש... היה שם... יותר לא זהיתי שום דבר. קבלתי פקודה מהמח"ט להתכנס לחניון לילה על סליסמן, קצת מזרחית מציונה. איזה ק"מ או שניים מציונה.

ש. פה יש משהו שאני רוצה להבין עד הסוף. האם ידוע לך על פקודה או על תכנית

לכבוש את חמוטל? באותו לילה ע"י החטיבה שלכם?

ת. לא לי. אבל מראש ידעתי שאנחנו צריכים לעלות על חמוטל.

ש. אני שואל עכשיו, בשלב הזה בלילה. האם אתה היית שותף ואיזושהי תכנית

לכבוש את חמוטל?

ת. בשלב הזה כבר לא.

ש. האם ידוע לך שבן-שושן תקף את חמוטל?

ת. ידוע לי.

- ש: אחרי מעשה?
- ח: לא. לא אחרי מעשה אני שמעתי את המח"ט נוחן פקודות גם לעמי וגם לשמעון.
- ש: איזה פקודות?
- ח: פקודות. להתקדם, לירות. מה שהם ראו אני לא יכולתי לראות.
- ש: אתה עומד ויורה גם על מכשיר?
- ח: אני אמרתי לו שאני בצפון מכשיר טנקים. אז הוא נתן פקודה. אחדך אתה תדפוק את הטנקים על צפון מכשיר. לעמיר ולשמעון להמטיף ולטפל בכעיה שלהם.
- ש: האם ידוע לך או האם אתה זוכר שניתנה פקודה להתקפה חטיבתית על חמוטלי?
- ח: התקפה חטיבתית? זו התקפה של הפקודה. זו פקודה של המח"ט אבל לא לגבי. אני לא מעורב בעניין.
- ש: אתה לא מעורב בעניין?
- ח: לא.
- ש: מה אתה יודע על ההתקפה הזאת?
- ח: אני יודע ששמעון ועמיר (?) שע... הפגזו שם גם כן מטרות ושמעון היה צריך להסתלט על איזור צומת... סגון 205. על האיזור ההוא. זה אני יודע.
- ש: מח"ט 421 מספר שהוא תכנן כיבוש חמוטל ע"י הגדוד של בן-שושן בסיוע של שני גדודים. אתה ועמי מורג...
- ח: בסדר. אז אני בעסק הזה יורה על צפון מכשיר. לא מסייע בכלל לכיוון חמוטל
- ש: אני רוצה שתבין למה זאת נקודה מטפטית. הבעיה היא כזאת. חמוטל עלתה לנו ביוקר למחרת. עכשיו את חמוטל תקפה החטיבה של קרן. לפחות פורמלית. מהתיאורצם, מספר קרן שהוא תקף את חמוטל. מספר חיים ארז שהוא תקף את חמוטל. עכשיו, כל ההתקפות האלה נכשלו. נכשלו ועלו לנו ביוקר רב כי נשארו שם הרוגים. עכשיו, מה שאני רוצה להבין איך שתי חטיבות נכשלו בהתקפה על חמוטל? אז אצל קרן בדקתי את העיניין. אני עכשיו מבין ככה עמי מורג לא תקף את חמוטל.
- ח: לא הוא ירה עליה.
- ש: אתה גם לא ירית על חמוטל?
- ח: לא.
- ש: זאת אומרת מההתקפה החטיבתית שמדובר עליה, לכל היותר תקף גדוד, וגדוד *

חיפה. זה גם לפי התיאור של עמי:

ת נכון, נכון. עמי לא היה צריך לעלות שם. כששמעוץ היה צריך לעלות ולתפוס את חמוטל עמי היה צריך לירות שם על מסרות.

ש יתה ידעת מה נגמר עם ההתקפה של בן-שושן על חמוטל?

ת אני ידעתי שהוא נמצא באיזור צומת פוטון טליסמן.

ש ואתה ידעת שהוא תוקף את חמוטל?

ת כן.

ש ידעת על זה?

ת כן. שמעתי אותו בקשר מדווח למח"ט שהוא ככה והוא ככה.

ש ומה קרה עם ההתקפה הזאת?

ת. אני יודע שנאמר לו להעצר, להשתלט באיזור ציר טליסמן באיזור פוטון. בין פוטון לציונה, משהו כזה.

ש אז את מה הוא תקף, את ה...?

ת אני מעריך שהוא תקף את הצד המזרחי של חמוטל. אם אומר לך ממה שאני יודע, למחרת בבוקר ששם לא היה בכלל אויב. באיזור פוטון-טליסמן לא היה בכלל אויב

יכול להיות שהוא היה יותר מערבה. על כל פנים אני יודע שבאותו זמן דובר על

פקודה ששמעוץ נשאר גדוד קדמי, מציונה מערבה ואני מציונה מזרחה לחניון לילה.

ש ואז השאירו אותך מציונה מזרחה לחניון לילה?

ת כן. גדוד של שמעוץ נמצא מערבית ביותר בחטיבה ואנחו באמצע.

ש. זה אישזרים (?) אוטנטיים מהמלחמה.

ת רשמתי במלחמה. זה כבר העתקתי.

ש זה העתק עם עיבוד או רק העתק?

ת העתק. העתק.

ש: ואתה הקראת לי את רוב הדברים או שיש דברים שלא הקראת?

ת. איפה שרשום... הקראתי... הנה כאן רשום לי למשל -2300- נכנסים לחניון לילה.

ש מה רשום לך ביחס להתקפה? בשלש הזה של לכנות ערב.

ת "תוך כדי תנועה נודע לנו שתמוטל ומכשיר בידי האויב וכנראה גם איזור

חגיית" זה האיזור הזה, זה רשום אצלי. " בדרך לתנועה ראינו את הטנקים האלה שסי-

פרחי. הגענו לסביבות 203 בחשיכה. נערך קרב לא ברור באיזור מכשיר, קבלנו א** אישור לירי וטנק מג"ד משמיד שני טנקים על מכשיר. פלוגה ב' מדווחת על השמדת טנק אחד. פלוגה ג' מדווחת על השמדת שני טנקים. בסה"כ הגבור השמיד חמישה טנקים". תראה, הרבה לא כתבתי על המלחמה.

ש אז זה סביר שאם היית משתתף באיזו שהיא התקפה או היית מתרשם שהחטיבה ניהלה איזו החקפה.

ת אני לא התרשמתי שיש קרב חטיבתי. אמרתי לך את זה.

ש אני מביין. גם לא רשום אצלך?

ת לא רשום אצלי קרב חטיבתי. אני גם לא מתיימר שכל מה שעשינו הוא רשום... בבוקר עם שחר הנענו טנקים. המח"ט כינס את שלושת המא** המג"דים ונתן פקודה חטיבתית לכיבוש חמוטל. התכנית היחה שהגדודים של שמעון ועמי פובטים חזיתית את מ* חמוטל, חזיתית - מדרום לציר טליסמן. ואני גדוד עתודה. לא הלה ברור בדיוק מה יש שם אז הוא לא רצה להכניס את שלושת הגדודים לשם.

ש אתה גדוד עתודה או גדול חיפוי?

ת גדוד עתוןה. לא נכנסתי בכלל לקרב הזה.

ש איפה היית צריך להשאר?

ת על הכביש. להתרכז באיזור ציונה, קצת מזרחה מציונה, באיזור איפה שהייתי בחניון לילה. הגדוד של עמי, כמה שזכור לי, היה צריך להתפרש מדרום לציונה ולנוע ישר מערבה על חמוטל. והגדוד של שמעון לעלות על חמוטל מאיזור הכביש. זאת אומרת הגדוד של עמי הוא דרומי, הגדוד של שמעון - צפוני, ואני בגדוד * עתודה מאחור. היות והתחילה תנועה, והוא ביקש לנסות לבצע תנועה איטית ומחושבת ולא לחץ קדימה לעשות את זה - מה שנקרא - לאט-לאט. והיה לי הרבה זמן. שיעמם לי. עליתי על טנק מח"ט לשמוע איך הוא מנלה את הקרב הזה. הטנק שלי עמד על ידו נסעלי עליו, עליתי על הטנק שלו וראיתי את הטנקים של שמעון ועמי מתקדמים.

ש ז"א אני מביין מדברין שהמח"ט לא השתתף בהסתערות.

ת המח"ט עמד על ציונה. הכניס את עמי מדרום לו ואת שמעון באיזור הכביש. בזמן שהם היו צריכים *להתקדם, אני עמדתי על ידו.

ש הוא התקדם גם?

ת הוא התקדם איזה 500 מ'. נעצר. שם עמדנו ודיברנו. היינו צריכים עוד

עוד להגיע לקו שלו. אמרתי לו תשמע חיים, יש לי איזה הצעה בשבילך. אני לא יודע בדיוק. אני אז האמנתי במה שאני מאמין גם היום. אמרתי לו. יש ליהצעה בשבילך. בזמן שהם רצים על חמוטל - אני יודע שהוא אמר לעמי לרוץ ולתפורס את איזור חמוטל ואת האיזור האדום הזה שנקרא 6725, כלומר הוא היה צריך לעלות ב בצורה כזאת - לחצות את צר פוטון ולעלות על הקצה המערבי של חמוטל - אמרתי לו בזמן שעמי מטפל בזה ושמעון רץ - תן לי לרוץ ולפרוץ לעבר הגדוד של שמעון. אני רוצה לרוץ על הכביש. אני מבטיח לך שאני אגיע לצומת איסמעיליה הוא אומר אתה יודע מה, בוא ננסה. לא ראינו זויב. כשאנחנו עמדנו בציונה לא ראינו על חמוטל שום אויב. לא טנקים ולא אנשים ולא שום כבר. התנועה שלו היתה תנועה למגע, לא ת רעה להתקפה. החנועה של עמי ושמעון, לא תנועה להתקפה, תנועה למגע. לא היתה פקודה לכיבוש חמוטל, היתה פקודה להשתלט על חמוטל. אז חיים אמר לי. אתה יודע מה, תתחיל לנוע, חיסע, אל חרד מהכביש, ז"א אתה תהיה מצכוך לכביש, תעבור דרך סגול 502 לבין הכביש, אחרי שאתה עובר את הדיונה הגבוהה תעלה בחזרה על הכביש.

ש אני רוצה להבין. בשביל מה אתה צרףך לרוץ בכביש, למה זה טוב?
ת אני רציתי לעבור את כל האיזור הזה שנקרא חמוטל לכיוון איסמעיליה.
ש בשיל מה?
ת לא ראינו אויב. לא ידענו איכה האויב. הוא נתן לעמי ולשמעון פקודה לעלות על חמוטל.

ש אני לא מבין. תסביר לי אתה בהגיון שלך. יש משימה לכבוש את חמוטל.
ת בזמן שהם מתעסקים בחמוטל... הוא מתעסק עם אויב אני כבר מתעסק עם אויב שנמצא מעבר לחמוטל.

ש ז"א ראית את זה בתור מין המשך מהלך לעומק כזה?
ת המשך. אני גדוד עתודה. קצת שיעמם לי. לא היה לי מה לעשות. ישבתי ככה. אויב על חמוטל לא ראינו. אמרתי תן לי לרוץ על הכביש.
ש... זה היה מטעה נטעז מצדך.

ת מסתבר אח"כ, תשמע, העיקר אני מתחיל לרוץ על הכביש, עובר שם מדרום לדיונה 205. מסתכל ימינה, מסתכל שמאלה - לא רואה שום אויב. מגיע עד סליסמן 22, מוציא

מדווח למח"ט שבנוזל אני רואה מאות ... ובורחים, ראו שיירה גדודית מתחילים לברוח, הוא אומר לי: תפסיק לרוץ, אם הגעת עד לשמה תעלה על חמוטל מהעורף.

ש: אני מבין שזה בדיוק מול הכוון ששם צריך לעלותעמי מורג?

ח: ... נתן פקודה לעמי ואמר לו, תזהר ... והוא רצה שאני אעלה על חמוטל

דרך הדיונה הגבוהה ... נקם רצועה כזאתי, ועמי שיחצה את ציר פוטון ... מה

שהסתבר, וזה כבר יותר מאוחר, שאני טיפסתי על חמוטל היו הרבה ערבים שם, רק

הם חשבו אותי כנרם גם כן לערבי כי אני באתי מאחורנית, מה מביא אותי לזה? קודם

כל עמדתי איזה 1000 מטר מאיזור הדיונות שמה, מקלעים לא היו לי, ציינתי זאת

מקודם, גדוד בלי מקלעים. ואיתי ערבים על היעד. ראיתי עוסקים בחפירות, חופרים

שוחות אישיות, עובדים במרץ. התחלתי ל... סנקים לא ראיתי שם. ראיתי סנק

אחד שרוף מלמעלה. היה לי חסר העסק הזה שלמקלעים. אז לא היה טעם להשאיר חיפוי.

ש. מקביל היה לך?

ח. לא היו לי מקבילים ואף מקלע בגודל. אמרתי בקשר שהיות ואין מקבילים אנחנו

עולים כולנו יחד. אם אני משאיר איזה פלוגת חיפוי אז ... ותהרוג ערבים. עם

תותחים אין טעם.

ש: ...

ח: קודם כל קיבלתי פקודה לעלוהעל חמוטל. מה יש, אתה כשמקבל פקודה לעלות ...

ש: בשטח זה נראה לך מוזר?

ח. כן. מוזר מאד. תראה כשאתה עומד ומולך סנק ויש לך רק רימון יד אז מה?

תסתובב?

ש: לא. אני פשוט לא מצליח להבין. אם המטרה שלך היא חי"ר, ז"א אתה לא רואה

סנקים ואין לך עם מה להלחם אתם.

ח: לדחוס אותם, מעיכים, תלולים, וזהו. זה מה שהיה לי.

ש: איפה היתה פלוגת החרמ"ש שלך בשלב הזה?

ח: פלוגת החרמ"ש שלי נשארה באיזור ציונה ולאסחכתי אותה. ראיתי את הדיונות

וכלהעסק הזה. נתתי פקודה לסמג"ד עם פלוגת החרמ"ש. .. להתארגן בציונה.

ש. ולהוביל אותם כרגלביחד עם הסנקים? לא ...

ח: לא. לא יכולתי להשאיר ... להוריד את החרמ"ש וכמו שציינתי כבר, זקן מאד.

הם לא היו יורדים מהזחל"מים ולא היו עולים על הזחלמים. טוב שלא לקחתי אותם.
הם לא היו מטפסים על זה. כשאתה עולה מהכביש לדצמה (?) של חמוטל, אתה מוציא לך
מהראש מה שנקרא זחל"ם (?)

ש: רגע, חרשהלי, אני רוצה להבין זאת. כשאתה מקבל פקודה לתקוף חי"ר בשלב הזה,
בלי מקלעים אז אתה מודאג או שאתה אומר: אין ברירה.

ת: בוא ואגיד לך. אני קיבלתי פקודה להשתלט על חמוטל. אני מסתכל במשקפת - לי
היתה משקפת יחידה בגדוד - רואה ששקנים אין. רואה ערבים עובדים. עובדים. יפה.
אף אחד לא מסתכל עלי, אף אחד לא... לי שום דבר. אני עומד מאחוריהם 1000 מטר
והם עם אתי חפירה, חופרים. פשוט מאד. אז מה יש? לא בעיה. אז נתחיל לדרוס,
לעלות, תותחים, מה שיש - יש.

ש: מה קורה בשלב הזה?

ת: אני מתחיל לספס על חמוטל. פרוט מאד. זה עסק עצום. שק של 2 ק"מ

רוחב. פרוט מאד, עם 20 או 22 טנקים שמה. מתחיל לעלות. פתאום אני רואה

יוצאים כל מיני ערבים מתחת לשרשראות ומושכים מחרוזות שלמוקשים. הם התעוררו.

ראו אותי מגיע ליעד, הם התעוררו. או שהם ציפו שמישהו יגיע - אני לא יודע.

זה די הפתיע אותנו העסק הזה... זורקים רימוני יד אקדחים, עוזים,

זה מה שעשינו. הגענו לשיא של חמוטל. זה הדמה שנמצאת במרכז של חמוטל. הגענו שמה.

מקבלים מטח שאני מעריך אותו בין 30 ל-40 טילים. נראה לי שזה בא מאיזור 30.

כשהגענו לשיא התגלינו במכשיר. נראה לי שמכשיר. מטח נוראי. כמו ארטילריה

כזאת. ראינו את הטיילים רוקדים באויר, נפל מטח ראשון, אף טנק מהגדוד לא נפגע.

ש: איהפ עמי עומד בינתיים?

ת: עמי בשלב הזה נמצא. אני מעריך, לא ראיתי - באיזור פוטון. ציר פוטון...
מיכאל פינצ'י ראה אותו, כשהוא הגיע לשיא.

ש. זה אני לא מצליח להבין לגמרי. אתה יש לך לעשות סיבוב כזה גדול מציונה

עד איזור נוזל...

ת: אני רצתי על הכביש מהר מאד. עמי שיפר. מציונה. עשה את זה לאט לאט...
200 מטר, אני רצתי על הכביש.

ש. מנוזל אתה מתחיל...

ח: כשאני הגעתי לטליסמן 22, המח"ט אמר: בסדר, אתה עכשיו חעלה מהעורף של

חמוטל. את עמי הוא עצר. הוא אמר: שימו לב. שינוי. גיורא עולה מכאן.

ש: הנקודה נראית לי קצת חמוהה. אתה אומר שכמו שאתה עולה על הצמה אתה

חוסף טילים ממכשיר, ועמי בעצם עומד כמעט בין מכשיר לבינך.

ח: נכון, יכול להיות שלא התגלה. או לא ראו אותו. אני עומד למעלה. מסח ראשון.

אני שואל את המפ"ים איך נשמע? נשמע בסדר. אין בעיות. ונתתי פקודה לספס על

הצמה למעלה. להגיע עד למעלה ולראות מה קורה עם מכשיר כיון שמשם יורים עלינו.

אני פעם אשונה שנפגש עם כמות כזאת של טילים. טילים ראינו בעדשה, אבל לא

בהיכרות כזאת.

ש: אף אחד לא סיפר לך לפני זה על בעיית הטיילים? לא תדרך אותך. בלילה כשאתם

יושבים בחניון אתה לא יודע שום דבר על הנושא הזה.

ח: לא. כשהיינו באימון הפירדן באיזור זנגוויל ראינו טילים פוגעים בסנקים אבל לא

כמיות. לא 40/30 במטח. זה לא נשמע עוד מקודם אצלי בגדוד כולם סנקיסטים וותיקים.

כל אחד יצא לו אי פעם לשמוע או לראות: גם אני בעבר ... אבל לא 30-40. לא ירו

עלי כמות כזאת. ירו טיל, שניים, שלושה, אבל לא ככה. הגעתי למעלה לדיונה, אני

לא רואה את הסנקים של עמי. יותר מאוחר נודע לי מאחד המפ"ים שהוא ראה סנקים

למטה באיזור ציר פוטון.

ש: סנקים שלנו?

ח: מסתבר לי שהסנקים שלנו. שם היה לי איזה רבע שעה קשה מאד שהיו לי בעיזת

אישיות על היעד. שם התחילו חי"ר. חי"ר מטפס על סנקים. מה שרק צריכים. רצו, התחילו

לטפס עלסנקים. וירו בזוקות. הטנק שלי חטף אזה 4-5 בזוזות ולמזלי (שום דבר. העיפו

לי ... העיפו לי כנפיים. היו סנקים בגדוד שהחטפו בזוקות מטווחים של 30-40 מטר. פשוט

יצאו מחוץ בורורח שמתוך האדמה. אנחנו אותם לא ראינו. וירו מטווחים קצריסואד באותו

השלב ... את כולנו. הנשק הטוב ביותר זה היה רימונים. זרקו רימונים וירו מעוזים

וגם דרסנו די הרבה. נדמה לי ששם הרגנו כמה עשרות. ואפילו היו שם מרדפים. ראינו

טנק נוסע אחרי ערבי והערבי רץ. בחול זה די קשה. זהו. ככה. זה מה שעשינו. אני

בקשר לא מספר למח"ט שום דבר. אני עסוק עם עצמי 10 דקות. קודם כל בעיות אישיות.

אני מחאר לעצמי שכל מט"ק, באותו רגע היו לו בעיות אישיות.

- ש: את המח"ט אתה צגמא השארת בציונה.
- ת: אני לא יודע מה הוא עשה אחרי זה. פעם אחרונה שראיתי אותו הוא נשאר בציונה.
- ת: נשאר בציונה?
- ת: אם הוא נשאר או לא אני לא יודע. כשהגעתי למעלה קצרה השתחררתי מהלחץ. אלה שמסביב עלכל פנים. אלה שבהיקף של 200 מטר ממני הרגתי. דווחתי למח"ט מה קורה. הוא אמר לי חשמע, יש פריצת טנקים בציר טליסמן. טנקים של האויב בציר טליסמן באים מחזיזית. כלומר באים מצפון לדרום. תעזוב את הכל. רוץ תחסום את צומת חזיזית טליסמן. תעזוב את הכל ורוץ לשם. נחתי פקודה לעזוב את היעד. אחרונה. לרדת צפונה לתפוס את צומת חזיזית. קבעתי פקודות איזה פלוגה אפפה ולהערך.
- ש: השארת איזה שהם טנקים על חמוטל?
- ת: אז עשיתי סקירת מלאי והסתבר לי שטנק אחד נשאר על חמוטל. נפצע המ"פ וסמ"פ של אותה פלוגה. ומכלהגדור חסר חייל אחד. מתחקירים יותר מאוחר התברר לי בדיוק מה היה. סה"כ בחמוטל נהרגו לי 2 חיילים. ז"א אחד נעדר עד היום ואחד נהרג. וטנק אחד נפגע. זה הטנק היחידי בכל המלחמה שהשארתי. הפלוגה - שהמ"פ והסמ"פ נפצעו - פירקתי אותה מייד. היה שם עוד מ"מ והיו לו בעיות שלקשר, אז במקום להתעסק עם העסק הזה, ומה שנשאר מהפלוגה, 2 טנקים הנה ו-2 טנקים לשמה ונשארו עם שתי פלוגות. יותר מאוחר קיבלתי פלוגה שלישיית מגדוד אחר וזה השלים אותי. ירדנו, תפסנו את צומת חזיזית. שלחתי פלוגה על חזיזית עם הפנים צפונה ושתי פלוגות יחד אתי על טליסמן... סוללה כזאת. ושמעתי את הפקודה של המח"ט לעמי (?) לטפס על חמוטל ממזרח למערב כפי שהיה מתוכנן מקודם. אני נערכתי בצומת. דיווחתי למח"ט שאני לא מזהה שום טנקים.
- ש: אולי תסביר לי מה ההגיון להוריד אותך כדי להעלות את עמי.
- ת: אני לא יודע. אולי אני הייתי הכי קרוב לשם. אני עמדתי על חמוטל.
- ש: אחה עומד בתוך השטח ועמי על יד הכביש.
- ת: ועמי נמצא מאיזור צפון.
- ש: נו, אז איפה ההגיון?
- ת: לא יודע. אני קיבלתי פקודה לרוץ פה בצומת חזיזית.
- ש: ולא לצננתם אחרי זה?

ת: לא. לא. עמי ממילא התחיל אתההתקפה על חמוטל. אני ירדתי. אולי המח"ט לקח שיקול אס גיורא עמד למעלה אז אין שום בעיה שעמי יעלה. שמעתי את עמי עולה. שמעתי יריות, שמעתי אותו מדווח למח"ט על אסון שקורה לו למעלה. הוא נמצא למעלה ומדווח שהכל בסדר ופתאום הוא גם פגש טנקים - להערכה שלי עמי לא עלה על הצמה. על הצמה אני הייתי. הערכתי שהוא עלה על האיזור האדום באיזור ט' של חמוטל... ושם הוא עמד ודיווח שיש טנקים וקרב טנקים. נדמה לי איזה 10 או 14 - משהו כזה, ומשמיד אותם, ושמעתי שגם תוך כמה דקות הוא מדווח שיש נפגעים על ימין ועל שמאל ומקבל פקודת ירידה מחמוטל. ויותר לא ראיתי אותו ואני ערוך באותו הזמן על טליסמן... המח"ט מגיע אלי. מחפשים טנקים. לא מוצאים שום דבר... ראינו קרב לא ברור ממערב לבזלת(?) קרב טנקים בין כח צפוני לכח דרומי לא ברור לי עד היום מי זה.

ש: באיזור ציננית?

ת: באיזור ציננית. בדיוק. היה שם קרב טנקים ועד היום לא ברור לי מי זה. לא משנה. ואני מדווח על הזמן למח"ט 1:0 לטובת הצפוני - ממש כך. עמדנו וצפינו. ש: לא ראיתי איזה טנקים זה?

ת: זה מרחק גדול. ראינו אבקים ויורים אחד על השני... ואני רואה - הערבים מתבצרים בנוזל.

ש: בנוזל?

ת: בנוזל. מתבצרים וכמויות אדירות. זה רכס בצד דיונה ענקי של איזה 2-3 ק"מ אורך. להערכתי יותר מ-1000 מאות חיילים. למעלה מ-1000 בטח. דבר מאד משונה, נדמה לי שהמצרים ירו ארטילריה על נוזל ואח"כ ראיתי מצרים נכנסים לנוזל. בבוקר ראיתי כשאני נסעתי על הכביש, הם ברוחו, אז דיווחתי למח"ט. ראיתי בורחים. כנראה שהם לא היו מבוצרים או לא חפורים. כשאחר כך נערכת על הכביש ראיתי יורד מסח ארטילריה. לא הבנתי מה פתאום יורד, איזה ק"מ וחצי ממנו, מסח ארטילרי על גבעה ריקה. מסח נוראי. אולי הם תצו שאנחנו יושבים שם אולי רצו את המכתשים. התבצרות. אני לא יודע מה. וראיתי מצרים, והתפלאתי איך זה מהעורף שלהם, קרב טנקים. זה לא היה ברור לי. מה שחשבתי באותו הרגע שזה שתי יחידות מצריות שלא זיהו אחד את השני.

ש: בכל אופן אתה עומד בצומת ואיך שום מצרים?

ת: לא סנקים ולא שום דבר.

ש: מהמח"ט בא אליך.

ת: והמח"ט אתי. עומדים יחד. בסביבות בערך בצהרים. אולי קצת קודם, מה

שכן... בחטיבה שעמי ירד שמעון נערך... ואני הייתי ביאזור צומת מצפון

לחזית(?) ושמעון... מהגדוד השלישי ערוך מדרום לי.

ש: איך שניהם הגיעו לשם?

ת: אני לא אס דרך הכביש, אני מעריך, נדמה לי, שהוא נסע לטליסמן ופנה שמאלה.

ירד מהכביש ונערך. להגיד לך שחמוטל מי שהזיק לנו זה אף אחד לא ירה עלינו

מחמוטל.

ש: גם אחרי שעמי יורד משם אז... נשארים על חמוטל?

ת: לא יורים עלינו ולא שום דבר. עכשיו אני גם לא הבנתי שלעמי יש כל כך

הרבה נזקים ואני הייתי שם כמה דקות קודם. הוא עלה אחרי להערכה שלי - זה 20

דקה. משהו כזה. בזה אני מעריך שהוא לא היה באותו מקום שאני הייתי.

ש: זה דוקא לא יכול להיות שהוא עלה והמצרים היו מוכנים וערוכים. חוץ מזה יכול

להיות שהטילים מכוון מכשיר היו יותר אפקטיביים לגביו.

ת: יכול להיות. כי אני חטפתי את הטילים ממכשיר רק כשהתגליתי למכשיר. אני

באתי מצפון לדרום והדיונה הזאת היא ממש קו פרשת... של חמוטל. לא משנה.

קיבלתי הודעה בקשר מהמח"ט,

ש: מה זה בקשר אתה אומר שהוא עומד על ידך?

ת: אולי באותן הדקות הוא עמד 500 מטר ממני, אני לא זוכר. דיברנו בע"פ אבל

יותר מאוחר הוא שאל אם אני זוכר אתהבעיה שהיתה לנו בלילה. כשהיינו בחניון לילה,

לילה קודם, אמרו לנו: צפו שיגיעו אנשי המעוז. אל תירו עליהם. נתנו לנו הנחיות

בחניון לילה שאם יבואו רגילים לא לפתוח באש מיד, אלא לברר מי הם. ידענו שיש

איזה שהוא מעוז שהאנשים נחלצו וצריכים להגיע. שאלתי בקשר מה היתה הבעיה של

האנשים שהיו צריכים להגיע אלי בלילה. אמרתי לו שאני זוכר. אמר לי: שום לב

עכשיו הם נמצאים באזור שלך. אמרו לי שהם נמצאים באזור טליסמן 22 על הכביש

ומחכים שיבואו לחלץ אותם. נתנו לי את רשתהקשר שלהם ואמרו לי לנסות ליצור אתם

קשר. קראתי אליהם בקשר והם לא עונים. מצד שני שמעתי מדברים עם מח"ט ארבע עשרה באותה רשת. התפלאתי. אני נמצא יותר קרוב אליהם עם מח"ט 14 הם מדברים ואתי לא. ש: איפה מח"ט 14 עמד באותו זמן?

ח. אני מתאר לעצמי, הכי קדמי + אני הייתי באותו הזמן. ברור לי שהוא היה או בטסה או ביאלסה או באיזה שהוא מקום. אתם הוא מדבר ואתי לא. אמרתי אולי הם מפחדים, מצרים, טריקים. נתתי את שמי בקשר. אמרתי: אולי הם מכירים אותי. אמרתי: מדבר ידוד. קוראים לי ככה. שום דבר. אף אחד לא מדבר אתי. לא עונים לי בכלל בקשר.

שי... הם הכירו פקוט מהקו?

ת: יכול להיות. בקיצור קיבלתי פקודה לעבור ת"פ ואמר לי חיים: זה משימת חילוץ. אתה עובר ת"פ לאמנון. שאלתי את אמנון מה הוא רוצה ממני. הוא אמר לי, אני רוצה שאתה תפקח עיני. אני מכניס 3-4 נגמשים וכמה טנקים. ירוצו על טליסמן. ויגיעו ב-22. יאספו את האנשים ויחזרו. תן חיפוי אם הם מסתככים.

ש: מה האנשים כבר היו בטליסמן 22?

ת: נחלצי המעוז. תכף חשמע את הסיפור. מסתבר שלא היו שם. לפי מה שלי אמרו הם בטליסמן 22. אני הצעתי לאמנון בקשר שלא יעשה את הריצה הזו, אם הם בטליסמן 22 שיקומו וילכו ק"מ ברגל ויבואו עד אלי. אז הוא אמר לי לא, יכנסו עם נגמשים ויאספו אותם. בבקשה. נגמשים עברו אותי על הכביש. נדמה לי 4 ו-3 טנקים. טנק מח"ט אמנון נעמד על ידי ועוד איזה טנק עבר קדימה.

ש: ולא נכנס פנימה אמנון?

ח. לא. נעמד על ידי ועמד 100 מטר ממני. מי שנכנס פנימה זה היה מג"ד 184 - שאול. ונדמה לי שעוד טנק. 2 טנקים ו-4 נגמשים. מ"פ נגמשים. אני מכיר אותו. הוא נכנס פנימה ראיתי אותם. הם עברו לידי מצד שמאל לטנק שלי. נכנסו פנימה ואז נפתחה עליהם אש מנוזל, אמנון בקש... שלו, ... על נוזל. שאמרתי שזה כן מרגיע, לא מרגיע. נתתי פקודה לכל הגדוד לירות מעיכים על נוזל. והוא היה מבסוט מהאדטילריה. אמרתי לו שזה פעיכים שזה לא ארטילריה. עמדנו איזה דבע. כמעט כילינו את כל בטן המעיכים שלנו. חילוץ אנשים. כיסינו את כל נוזל. הנגמשים הגיעו ל-22, מדווחים ברשת של אמנון של 14 שאין שם שום... אמנון שאל אותי אם אני רואה משהו... כבר, אז הם כבר הבינו שאני עסק, האמינו לי, אמרו, רות. שומעים אותך בסדר. הכל בסדר.

אז שאלתי אותם אם יש להם סימן, עשן או זיקוקין, הוא אמר: יש לי זיקוק ירוק וירה אותו. ירה. לא זיהינו שום דבר. אמרתי לו ... בגדוד, איזה משחק עם רשתות, זה היה קשה מאוד. נתתי פקודה לכל המפי"ם שאם הם רואים משהו שידווחו. הוא דיווח לי שיש לו עוד זיקוק אחד. ירה. ואז אנטנו מזהים זיקוק ירוק איזה שני ק"מ מדרום וממזרח לסליסמן 22, באיזור ... של חמוטל. מזהים שם את הזיקוק.

ש: ז"א זה היה ד"ל קרוב מהאיזור שקודם כל עלית ס...

ת. זה היה בערך 500 מטר. אח"כ הסתבר מטנקים של שמעון בן-שושן.

ש. 500 מטר מהטנקים של שמעון בן-שושן?

ח: כן. אולי 1000 מטר. אחרי כן יותר מאוחר הגיעו אליו

זהו. אז אמרתי את זה לאמנון, הנגמשים קיבלו פקודה להסתובב. שמעתי שהם נדפקים. הנגמשים נדפקים. צעקות. פקודה לחלץ בכל זאת וכל הלחץ הזה בקשר. אחזה שמעתי. מיד אחרי כמה דקות שמעון מדווח למחט שהוא רואה פצועים שלנו באים לקראתו. אם זה כצועים של הנגמשים או אנשי המעוז, קשה לי להגיד לך. עובדה. אתו מופיע גם שאול עם טנק עמוס באנשים ויצא מול הטנקים של שמעון בן-שושן

ש: אז זאת אומרת, הוא עשה סיבוב בשטח?

ת: הם הגיעו אולי 22. אני דיווחתי להם שהזיקוק שמאלה 2000. הסתובבו. פה באיזור שהוא מקום הם חטפו, המשיכו, העמיסו באנשים ויצאו ככה. כשהם יצאו, הם יצאו מול בן שושן שם כמעט קרה אסון עם העסק הזה. שם כמעט קרה אסון הוא ראה מפלצת טנק עמוס עם אנשים וגם אצלי בגדוד דיווחו שרואים את זה. אני התרעתי, אז אף אחד לא פתח באש.

ש. בן-שושן לא היה מעורב בכל הפרשה הזאת?

ת: אני קיבלתי ת"פ למשימה הזאת והוא לא.

ש: ולא עדכנו אותו?

ת. אני לא יודע. הוא גם התפלא והוא מספר לי שהוא רואה פצועים מולו. אני חשבתי בהתחלה שאולי הוא רואה את אחד הנעדרים שהיה בחמוטל. אמרתי: קברר לי מיד את השם. אז הוא אמר שזה פצוע שלא יכול לדבר. אז עזבנו את העניין הזה. בזה היתה התעסקה שלנו כל היום, נגמר הנושא של החילוץ, חזרתי # בחזרה ברשת הקשר של המחט וזהו. בזה נגמר ה-9 באוקטובר.

- ש: כלילה נשאתם באותו איזור בצומח?
- ת: אני בצומח סליסמן חזיזית. חניון לילה בסליסמן 39. חזרנו אחרנית להתארגנות. גדוד של שמעון קדמי והגדוד שלי בסליסמן 39, יחד עם הגדוד של עמי. שני גדודים צמודים. שמעון נשאר גדוד קדמי בחטיבה באיזור ציונה.
- ש: באיזור ציונה? לא באיזור צומח חזיזית-סליסמן.
- ת: כתוב לי כאן. גדוד 3 נשאר באיזור ציונה.
- ש: עמי מורג סיפר לנו שבהתקפה ב-9 בחודש, אתה היית מיועד לתקוף את חמוטל והוא לא היה מיועד. אבל מכיון שהוא ראה אותך נוסע לאורך הכביש ולא עולה על חמוטל, הוא הציע למחט שהוא יתקוף את חמוטל. אתה מספר לנו בדיוק ההיפך. שאתה היית אמור להיות בעתודה בציונה ורק עמי היה צריך לתקוף את חמוטל מכיוון מזרח למערב. לאור הסתירה שביניכם אני מבקש לדעת אם היתה איזה שהיא קבוצת פקודות מסודרת להתקפה הזאת? הרי הייתם כל הלילה בחניון והיתה אפשרות לתכנן את כל המשימה הזאת? או שהאם היתה איזה שהיא קבוצת פקודות בבוקר לקראת ההתקפה הזאת? מאיפה נובעת הסתירה הזאת שבין התאורים שלכם?
- ת: קודם כל אני לא זוכר שהיתה קבוצת פקודות. מה שכן זכור לי זו שיחה בע"פ שלי ושל המח"ט שלי, עוד לפני שעליתי אליו עלהסנק. הוא אמר לי שהתכנית שלו זה שעמי ושמעון יכבשו את חמוטל ואני אהיה בעתודה. שהם התפרסו בשטח עם שחר, עליתי על הסנק שלו והצעתו לו את מה שסיפרתי לך מקודם, לרוץ על הכביש.
- ש: ואתה זוכר באיזה דרך ניתנה הפקודה להתקפה הזו? קשר, מגע באופן אישי?
- ת: אני לא זוכר. יכול להיות שחייס דיבר עם כל מגד באופן אישי. אני לא זוכר בקשר שהוא נתן פקודה חטיבתית. עכשיו החניונים היו - כל אחד מפוצל. כל גדוד לבד. אם המח"ט ידע באותו לילה שצריך לכבוש למחרת את חמוטל כן או לא - אני לא יכול להגיד לך.
- ש: טוב. תודה רבה.